

2024-02-15
LI2024/00365

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Statens jordbruksverk

551 82 Jönköping

Uppdrag att förbereda införande av stöd från EU:s skolprogram till utdelning av frukt i skolor i Sverige

Regeringens beslut

Regeringen ger Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) i uppdrag att i enlighet med vad som anges under rubriken Närmare beskrivning av uppdraget vidta förberedande åtgärder för att möjliggöra stöd från Europeiska Garantifonden (EGFJ) till utdelning av frukt, grönsaker och bananer i skolor från och med läsåret 2025/2026. I uppdraget ingår även att analysera och redovisa alternativa utformningar av stödet för att få ett effektivare genomförande.

Jordbruksverket ska som en del i uppdraget genomföra en översyn av skolmjölkstödet i syfte att dels göra de anpassningar som behövs till följd av att skolfrukt inkluderas i skolprogrammet, dels säkerställa ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av EU:s skolprogram som helhet med målsättningen att minimera den administrativa bördan för såväl myndigheten som stödmottagare.

Vid genomförandet av uppdraget ska Jordbruksverket samverka med Livsmedelsverket och Folkhälsomyndigheten när det gäller frågor om främjande av barn och ungas hälsa, målgrupp, kompletterande utbildningsåtgärder och förväntade resultat. I de delar det bedöms relevant ska Jordbruksverket även inhämta kunskaper och erfarenheter från Statens skolverk, Ekonomistyrningsverket och Upphandlingsmyndigheten. I uppdraget ingår även att vid behov föra en dialog med skolhuvudmän och livsmedelsbranschen.

Jordbruksverket ska lämna en skriftlig delredovisning av uppdraget senast den 31 mars 2024 till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) och redovisa uppdraget i sin helhet senast den 31 oktober 2024 till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Närmare beskrivning av uppdraget

I uppdraget ingår att ta fram förslag på struktur och organisation för Sveriges genomförande av EU:s skolprogram. Införandet ska göras i enlighet med gällande EU-regler för EU:s skolprogram samt relevanta bestämmelser om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitikerna. Dessutom ska kommissionens inställning till förslaget till utformning av skolprogrammet beaktas. Även de förändringar som sker inom ramen för den översyn som kommissionen har inlett som en del av Från jord till bord-strategin ska beaktas i uppdraget.

Genomförande av EU:s skolprogram ska utgå från Sveriges tilldelning för frukt och grönsaker i skolan samt tilldelning för skolmjölk enligt EU:s budget. I uppdraget ingår även att lämna förslag på fördelning i programmet mellan utdelning av frukt och grönsaker respektive mjölk, liksom vilka skolformer som kommer ta del av stödet.

Inom dessa ramar ska utgångspunkten för uppdraget vara att uppnå skolprogrammets mål om att lära barn att äta hälsosamt och förklara hur maten produceras, och även att åstadkomma ett effektivt och ändamålsenligt genomförande som upplevs som mindre betungande för myndigheten och stödmottagarna.

Skälen för regeringens beslut

EU:s skolprogram stödjer utdelning av frukt, grönsaker och mjölk i skolor i hela EU som en del av ett större utbildningsprogram om jordbruket i EU. Syftet är att lära barn att äta hälsosamt. I programmet ingår även att förklara hur maten produceras.

De levnadsvanor som grundläggs när man är barn påverkar hälsan tidigt såväl som sent i livet. Det är därför centralt att ge varje barn en bra start i livet för att minska ojämlikhet i hälsa över livsförloppet. Ohälsosamma matvanor är en av de största riskfaktorerna för ohälsa och för tidig död i Sverige. Med ohälsosamma matvanor menas bland annat ett för lågt intag av

grönsaker och frukt. Det är därför viktigt att verka för tidiga hälsofrämjande och förebyggande insatser såsom att öka barns intag av bra mat som frukt och grönsaker.

Regeringen arbetar för tillfället med en uppdatering av den nationella livsmedelsstrategin i syfte att bland annat identifiera vilka åtgärder som behöver vidtas för att föra arbetet framåt i en förändrad omvärld. En viktig utgångspunkt för arbetet är att fokusera på ökad lönsamhet, konkurrenskraft, produktion och robusthet i livsmedelskedjan samt att stärka möjligheten för konsumenten att göra medvetna val gällande kost. Ett skolfruktstöd ger barn möjlighet att lära sig mer om lantbruk och hur produkterna odlas om vikten av hälsosamma matvanor för en god hälsa, vilket kan bidra till att målen för livsmedelsstrategin uppfylls.

I Sverige finns det i dag möjlighet för skolor att få skolmjölkstöd. Den del i EU:s skolprogram som handlar om frukt- och grönt har däremot inte införts i Sverige. Det har inneburit dels att en viss andel medel (20 procent) av budgeten för stöd till utdelning av frukt och grönsaker har förts över till budgeten till skolmjölksstöd i Sverige, dels att de övriga medel som varit avsedda för Sverige har omfördelats till andra medlemsländers skolprogram. Regeringen har tidigare gett Jordbruksverket i uppdrag att föreslå utformning av stöd till utdelning av frukt, bananer och grönsaker i skolan (LI2023/03243). Jordbruksverket redovisade uppdraget den 9 november 2023. För att tilldelade medel för utdelning av frukt ska kunna komma Sverige och Sveriges skolbarn till del så snabbt som möjligt bör förberedelser påbörjas snarast möjligt för ett införande läsåret 2025/2026.